

نگاه های موافقان و مخالفان به دستاوردهای سفر غنی به پاکستان

فرزاد رضانی بونش

پژوهشگر مسائل منطقه ای

فارس

نشست قلب آسیا در مورد افغانستان چندی قبل در اسلام‌آباد پاکستان برگزار شد و انتظار تغییر روابط کشورهای افغانستان، پاکستان و هند را برای برخی به دنبال داشت. در این بین «اشرف‌غنی» رئیس‌جمهور افغانستان که مدتی از سیاست‌های پاکستان علیه کشورش انتقاد کرده بود، با وجود شکاف‌هایی در مورد سرانجام و نتیجه سفر وی به اسلام‌آباد در این نشست حضور یافت و مورد استقبال گرم مقامات پاکستانی قرار گرفت. در این میان سفر رئیس‌جمهور افغانستان به پاکستان موجب انتقادات شدیدی علیه وی شد و حتی مقامات دولتی پیشین نیز علیه این سفر اشرف غنی موضع انتقادی گرفتند. چنانچه «حامد کرزی» رئیس‌جمهور اظهارات اشرف‌غنی در اسلام‌آباد را محکوم کرد و «ام‌الله صالح» رئیس سابق امنیت ملی افغانستان نیز خنده و خوشحالی اشرف‌غنی و هیئت او، خیانتی به خون‌های ریخته شده دانست و موجب استعفای رئیس امنیت ملی دولت کابل «رحمت‌الله نبیل» شد. دامنه انتقادهای به گونه ای افزایش یافت که طالبان افغانستان نیز دستاورد سفر اشرف غنی به اسلام‌آباد را هیچ توصیف کرد.

در این بین اگر به رویکرد و نگاه کنونی موافقان به دستاوردهای سفر غنی به پاکستان بپردازیم باید گفت از نگاه موافقان سیاست‌های پاکستان در مقابل افغانستان پس از سفر «نواز شریف» نخست‌وزیر و «راحیل شریف» رئیس ستاد ارتش این کشور به آمریکا تغییر کرده است. از این دید از آنجا که هدف اصلی نشست قلب آسیا بررسی مشکلات پاکستان و هند بود و کشورهای منطقه‌ای حمایت خود را از برقراری صلح و ثبات در افغانستان و روند مذاکرات پاکستان و هند اعلام کردند این امر پیامدهای مثبتی را در بر خواهد داشت. این امر در حالی است که نواز شریف نخست‌وزیر پاکستان به اشرف غنی وعده داده است که گروه‌هایی را که به روند صلح نپیوندند، سرکوب خواهد کرد. در واقع از نگاه موافقان سرگیری مذاکرات صلح میان دولت و طالبان افغانستان در آینده، احتمال انجام اقدام نظامی علیه مخالفان صلح در افغانستان و نگاه مثبت‌تر پاکستان به افغانستان امیدهای نوینی است که می‌تواند به نفع افغانستان باشد. از این دید حتی قرار است ستاد ارتش پاکستان تا برای مذاکره با مقامات افغان و تدارک اقدامات لازم برای برقراری دور دوم مذاکرات صلح دولت و طالبان به کابل سفر کند تا دور دوم مذاکرات صلح در آینده نزدیک در اسلام‌آباد برگزار شود.

در مقابل این دیدگاه مخالفان سفر غنی به پاکستان بر این باورند که دستگاه دیپلماسی کابل در مقابل پاکستان فاقد یک سیاست خارجی روشن است و هنوز مشخص نیست که منافع کشور در چه گزینه‌هایی نهفته است. چنانچه اشرف غنی و وزارت خارجه برای شرکت در نشست کشورهای قلب آسیا، تردید داشت. از این نگاه حمله افراد طالبان به فرودگاه قندهار، تصرف شهرستان «خانشین» عملاً دستاوردهای سفر رئیس‌جمهور افغانستان به اسلام‌آباد را منفی کرده و آینده مذاکرات صلح میان دو طرف مبهم ساخته است. این امر در حالی است که طالبان افغانستان در وبسایت رسمی خود گزارشی را در مورد دستاوردهای سفر غنی به اسلام‌آباد منتشر کرد و پیشبرد مذاکره صلح را «متناقض» خواندند. در این میان از نگاه مخالفان گفت و گوهای صلح افغانستان و طالبان چگونه از سر گرفته خواهد شد که گروه طالبان پس از انتشار خبر مرگ ملا محمد عمر رهبر پیشین این گروه با اختلاف‌های شدید درون گروهی مواجه شده و حامیان اختر منصور «جانشین ملا عمر و وابستگان عبدالرسول رهبر گروه انشعابی طالبان درگیر شده‌اند. به عبارتی اگر اسلام‌آباد واقعا بر طالبان فشار وارد میکند چرا رویکرد کنونی طالبان همچنان بر مدار سابق است؟ در بعد دیگری در حالی که نگرانی اسلام‌آباد از نوع موضع‌گیری رسانه‌های افغانستان در مورد خط دیورند، تلاش‌های هند بر علیه پاکستان در افغانستان و ... از خواسته‌های عمده پاکستان از حکومت افغانستان به شمار می‌رود و تحریک طالبان پاکستانی در افغانستان لانه‌های امن ندارد نمی‌توان نگاهی مثبت به دستاوردهای مثبت سفر غنی به اسلام‌آباد داشت. در این نگاه همچنان که کرزی در سیزده سال گذشته طی بیش از بیست بار سفر رسمی به اسلام‌آباد نتوانست اکنون نیز به دنبال وقوع انفجارهای مختلف در کشور پس از امضای اولیه تفاهنامه استخباراتی میان کابل و اسلام‌آباد نیاز به افشاکاری دست پاکستان در ناامنی‌ها و دخالت‌های این کشور در تحولات داخلی افغانستان است تا اینکه کابل در سیاست‌های خود

نسبت به پاکستان موضعی متواضعانه از خود نشان دهد. گذشته از این مخالفان بر این نظرند که تا زمانی که عمق استراتژیک پاکستان در افغانستان حیاط خلوت در مقابل هند است و سیاست صدور افراط گرایی به افغانستان را دنبال می کند و اشرف غنی باید ثابت کند که داشتن دیپلماسی سالم با هند به ضرر پاکستان بلکه به سود این کشور می باشد چالش ها در روابط دو جانبه وجود خواهد داشت و جنگ نیابتی دو کشور هند و پاکستان در افغانستان نیز ادامه خواهد داشت.